

**A Kúria
mint fellebbezési bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gf.VII.30.050/2016/7.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Farkas Attila előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Fekets Róbert ügyvéd

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

A III. rendű alperes:

A IV. rendű alperes:

Az V. rendű alperes:

A VI. rendű alperes:

A VII. rendű alperes:

A VIII. rendű alperes:

A IX. rendű alperes:

A X. rendű alperes:

A XI. rendű alperes:

A XII. rendű alperes:

A XIII. rendű alperes:

A XIV. rendű alperes:

A XV. rendű alperes:

A XVI. rendű alperes:

A XVII. rendű alperes:

A XVIII. rendű alperes:

A XIX. rendű alperes:

A XX. rendű alperes:

A XXI. rendű alperes:

A XXII. rendű alperes:

Az I. rendű alperes képviselője: dr. Nyírák Gergely ügyvéd

A II., III., IV., X., XI., XII., XIII., XIV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. és XII. rendű alperesek képviselője: Dr. Oláh és Dr. Horváth Ügyvédi Iroda

A VI., VII. és IX. rendű alperesek képviselője: dr. Matók Barbara ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvényességének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat

száma:

őri Ítélet tábla Gf.II.20.040/2015/11/I. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

émi Törvényszék 1.G.40.091/2013/18. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 246.700 (kétszáznegyvenhatezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 777.000 (hétszázhetvenhetezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és a III.-XXII. rendű alperesek a per tárgyát képező időszakban az I. rendű alperesi gazdasági társaság tagjai voltak. 2013. május 21-én a felperes csereszerződést kötött a II. rendű alperessel, amelynek alapján a 2.250.000 Ft névértékű üzletrészt elcserélte egy 100.000 Ft névértékű, a II. rendű alperes által kibocsátott törzsrészcsekre. Az ügylet tényét a felperes közölte az I. rendű alperes ügyvezetőjével és kérte a tagváltás kapcsán szükséges intézkedések megtételét, a változás cégbírói bejelentését.
- [2] 2013 májusában a II. rendű alperes az I. rendű alperes többi tagjától további 10.020.000 Ft névértékű üzletrészt vásárolt meg.
- [3] Az I. rendű alperes 2013. május 28-án tájékoztatta a felperest és a II. rendű alperest, hogy csereszerződésüket nem fogadja el hatályos ügyletnek. Az értékesíteni kívánt üzletrész vonatkozásában „elővásárlási eljárást” kíván lefolytatni. Tagjai között közlése, a felperesi üzletrészt névértéken, akár együttesen, akár megosztva megvásárolhatják. Ha valamelyik tag, vagy maga az I. rendű alperesi gazdasági társaság él az elővásárlási jogával, akkor a II. rendű alperes helyett lép a csereszerződésbe és megszerzi a felperesi üzletrész tulajdonjogát, a felperes pedig megkapja a névérték szerinti vételárat, míg a II. rendű alperes megtartja törzsrészcsekrét.
- [4] A felperes és a II. rendű alperes 2013. június 11-én felbontották a közöttük létrejött csereszerződést. A II. rendű alperes 2013. június 12-én a III.-XXII. rendű alperesekkel kötött üzletrész-adásvételi szerződéseket is felbontotta. Ezzel egyidejűleg a

felperes megvásárolta a III-XXII. rendű alpereseknek az I. rendű alperesi gazdasági társaságban fennálló üzletrészeit. A II. rendű alperes és a III-XXII. rendű alperesek közötti üzletrész-adásvételi szerződések felbontása során a II. rendű alperes képviselőként a felperes járt el.

- [5] A felperes 2013. július 12-én kelt levelében bejelentette az I. rendű alperesnek, hogy felbontották a II. rendű alperessel kötött csereszerződést, és megvásárolta a III-XXII. rendű alperesek üzletrészeit.
- [6] Az I. rendű alperes időközben 2013. július 3-án tájékoztatta a társaság tagjait a felperes és a II. rendű alperes között 2013. május 21-én létrejött csereszerződésről és a szerződés kapcsán az elővásárlási jog gyakorlásának lehetőségéről. Az I. rendű alperes tagjai közül Goór Sándor 2013. július 17-én, **P.A.-né** pedig 2013. július 18-án bejelentette, hogy elővásárlási jogával élve névértéken megvásárolja a felperes üzletrészt. Az I. rendű alperes 2013. szeptember 2-án értesítette e két tagot, hogy az üzletrészt egymás között egyenlő arányban szerezték meg, egyben felhívta őket a megvásárolt üzletrész ellenértékének maradéktalan megfizetésére.
- [7] Mindezeket követően, 2013. szeptember 23-án az I. rendű alperes tájékoztatta a felperest és a II. rendű alperest, hogy az „elővásárlási eljárásra” bocsátott ügylettől nem léphetnek vissza. Az elővásárlási eljárás lezárult, a bejelentkezett tagok a felperes üzletrészt megvásárolták, a változás átvezetése pedig folyamatban van a cégbírószágon. Az elővásárlási joggal érintett ügylet többszereplőssé vált. Az eredetileg szerződő felek ezért nem jogosultak a szerződés felbontására, ahhoz ugyanis a társaság hozzájárulása is szükséges lenne. 2013. szeptember 26-án az I. rendű alperes azt is közölte a felperessel, hogy tulajdonszerzését a III-XXII. rendű alperesekkel kötött üzletrész-adásvételi szerződések alapján a társaság nem jegyzi be a tagjegyzékbe. A szerződések ugyanis a társasággal és a tagokkal szemben a fennálló elővásárlási szabályokra tekintettel hatálytalanok.
- [8] Az I. rendű alperes 2014. májusában változásbejegyzés iránti kérelmet terjesztett elő a Veszprémi Törvényszék Cégbírószágonál, amelyben a felperes tagsági viszonyának törlését kérte. Kérelméhez egy 2014. május 14-én kelt tagjegyzéket csatolt, amelyben tagként tüntette fel a III-XXII. rendű alpereseket is. A Veszprémi Törvényszék Cégbírószága a változásbejegyzési eljárást a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [9] A felperes pontosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a közte és a II. rendű alperes között 2013. május 21-én létrejött csereszerződés és annak 2013. június 11-én történt felbontása érvényes és hatályos, valamint hogy erre tekintettel az általa a III-XXII. rendű alperesekkel 2013. június 12-én kötött üzletrész-adásvételi szerződések is érvényesek és hatályosak. Kérte továbbá,

hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a tagjegyzék, illetve a társasági szerződés vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő módosítására és a Cégbírósághoz történő benyújtására. Végül azt is kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az üzletrésze „elővásárlási eljárás” keretében történt értékesítésének érvénytelenségét. Arra hivatkozott, hogy sem az irányadó jogszabályok, sem az I. rendű alperes társasági szerződése nem zárták ki, hogy az üzletrésze tekintetében csereszerződést kössön, a szerződést pedig utóbb - a szerződéses szabadság elvére figyelemmel - jogszerűen fel is bonthatták. Az elővásárlási jogra vonatkozó szabályok - érvelése szerint - az adásvételi szerződésen kívüli jogcímeken történő átruházás esetében nem alkalmazhatók, csere esetén nem értelmezhetőek. Az I. rendű alperes tagjai egyébként is névértéken kívánták elővásárlási jogukat gyakorolni, az üzletrész és a II. rendű alperesi saját részvény cseréje azonban nem névértéken történt. A csereszerződés és a felbontására létrejött megállapodás mindezekre figyelemmel érvényesek és hatályosak, így a továbbiakban, az I. rendű alperes tagjaként, jogszerűen köthetett üzletrész-adásvételi szerződést a III-XXII. rendű alperesek üzletrészeinek megvásárlása érdekében.

- [10] Az I., VI., VII. és IX. rendű alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal érveltek, hogy az I. rendű alperes társasági szerződésének 6.5. pontja úgy korlátozza a kívülálló harmadik személyek tulajdonszerzését, hogy az üzletrészek csereszerződéssel történő átruházása esetére is lehetővé teszi az elővásárlási jog gyakorlását. A felperes és a II. rendű alperes közötti csereszerződés ezért az I. rendű alperessel és tagjaival szemben hatálytalan volt, a szerződés felbontására pedig - az ajánlati kötöttség miatti függő jogi helyzetre tekintettel - az elővásárlásra jogosultak hozzájárulása nélkül érvényesen nem kerülhetett sor. Nem történt meg érvényesen - álláspontjuk szerint - a II. rendű alperes és a III-XXII. rendű alperesek között létrejött üzletrész-adásvételi szerződések felbontása sem. A II. rendű alperes nevében ugyanis a szerződések felbontása során a képviseleti joggal nem rendelkező felperes járt el. A csereszerződés és az üzletrész-adásvételi szerződések érvényes felbontásának hiányában pedig a felperes érvényesen nem vásárolhatta meg a III-XXII. rendű alperesek üzletrészt. Arra az esetre, ha a szerződések hatálytalansága, illetve érvénytelensége mindezekből az okokból nem állapítható meg, az I. rendű alperes a felperes és a III-XXII. rendű alperesek közötti szerződések tisztességtelenségére, jóerkölcsbe ütköző voltára is hivatkozott.
- [11] A II., III., IV., X., XI., XII., XIII., XIV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. és XXII. rendű alperesek a kereset teljesítését nem ellenezték.
- [12] Az V., VIII. és XV. rendű alperesek nem tettek érdemi nyilatkozatot.

Az első- és a másodfokú határozat

- [13] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes és a II. rendű alperes között 2013. május 21-én létrejött csereszerződés, valamint az ennek felbontására irányuló 2013. június 11-én megkötött szerződés, továbbá a felperes és a III-XXII. rendű alperesek között 2013. június 12-én megkötött szerződések érvényesek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [14] A határozat indokolása szerint az elővásárlási jog gyakorlására a jogintézmény természetéből következően akkor kerülhet sor, ha a tulajdonos az elővásárlási joggal terhelt dolgot adásvétel útján kívánja átruházni. Csereszerződés esetén az elővásárlási jog nem gyakorolható. A perbeli csereszerződés megkötésével ezért nem jött létre függő jogi helyzet, a felperes és a II. rendű alperes tehát szerződésük felbontásáról is szabadon rendelkezhetek. A csereszerződést felbontó megállapodás erre figyelemmel érvényesen létrejött. A felperes és a III-XXII. rendű alperesek közötti üzletrész-adásvételi szerződésekkel szembeni érvénytelenségi kifogás előterjesztésére pedig az I. rendű alperes nem jogosult, mivel a szerződéseknek nem volt alanya.
- [15] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta azzal a szövegezésbeli pontosítással, hogy a felperes és a II. rendű alperes között 2013. május 21-én megkötött csereszerződés és annak 2013. június 11-én történt felbontása érvényes és hatályos.
- [16] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a per elsőfokú tárgyalása során nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely indokoltá tenné az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A jogvita elsőfokú elbírálása ugyanis a Pp. 23. § (1) bekezdés e) alpontja értelmében a törvényszék hatáskörébe tartozott, így a perben a jogi képviselet a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező volt. Az I. rendű alperes képviseletében ezért a tárgyalásokon a Pp. 73/C. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel ügyvédjelölt nem járhatott el. Arra valóban nem tért ki az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában, hogy milyen okból mellőzte az I. rendű alperes által a szerződő felek személyes meghallgatása iránt előterjesztett bizonyítási indítványt. A kért bizonyítás azonban szükségtelen volt, így ez az eljárási szabálysértés az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki.
- [17] Az ügy érdemével kapcsolatban a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elővásárlási jog az adásvételhez kapcsolódó kötelmi jogi intézmény, így - tekintet nélkül arra, hogy a csereszerződésre egyébként az adásvétel szabályait kell megfelelően alkalmazni - az elővásárlási jog csereszerződések esetében nem érvényesíthető. A tulajdonost ezért az elővásárlási jog nem akadályozza abban, hogy a dolgot szabadon elcserélje vagy elajándékozza. Ezt az elvet a bírói gyakorlat kizárólag abban az esetben törli át, ha a csereével vegyes adásvételi szerződésben a csereelem valós ugyan, de kizárólag az elővásárlási jog kijátszása érdekében iktatták be a szerződésbe.

Ilyenkor ugyanis a szerződést ténylegesen adásvételi szerződésnek kell tekinteni. Ugyanígy minősül, ha bizonyítást nyer, hogy a csereszerződés színlelt, kizárólag az elővásárlási jog kijátszására irányul és valójában adásvételi szerződést leplez. A perbeli csereszerződés színleltségét azonban maga az I. rendű alperes sem állította. Az pedig a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, és az I. rendű alperes által felajánlott, de az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás sem lehetett volna alkalmas annak igazolására, hogy a csereszerződés kizárólag az elővásárlási jog megkerülése érdekében jött létre. Mindezekre figyelemmel az elővásárlási jog gyakorlásának a perbeli csereszerződés kapcsán nem volt helye. A csereszerződést egyébként a felperes és a II. rendű alperes még az ajánlati kötöttség beállta, tehát az ajánlatnak az I. rendű alperes tagjaival történt közlését megelőzően felbontotta, így az elővásárlási jog érvényesítésére emiatt sem kerülhetett volna sor. Arra is utalt a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes két tagjának az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozata nem tekinthető joghatályos elfogadó nyilatkozatnak, mivel a nyilatkozatok tartalma eltér a közölt ajánlatban foglaltaktól. Nem találta megállapíthatónak a másodfokú bíróság az I. rendű alperes által hivatkozott okból a csereszerződés érvénytelenségét sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Elsődlegesen annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig - tartalmilag - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet fellebbezett részének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte.
- [19] Kifejtette, hogy a jogvita elbírálása során olyan lényeges eljárási szabálysértésekre került sor, amelyek miatt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás megismétlése indokolt. Az elsőfokú bíróság ugyanis ítélete indokolásában - a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve - nem tért ki arra, hogy miért mellőzte a perbeli szerződéseket kötő felek személyes meghallgatására irányuló indítványát. Az I. rendű alperes állította, tévesen tiltotta meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy jogi képviselőjének ügyvédjelöltje a perben a képviseletében eljárjon. A per elbírálása ugyanis a Pp. 23. § (1) bekezdés 1) pontja értelmében nem tartozott törvényszéki hatáskörbe, így az ügyben a jogi képviselet - a Pp. 73/A. § (1) bekezdés bc) alpontjára is figyelemmel - nem volt kötelező. A Pp. 73/C. § (5) bekezdésének alkalmazására ezért nem kerülhetett volna sor.
- [20] Arra is hivatkozott az I. rendű alperes, hogy társasági szerződésében a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 9. § (1) bekezdése és 126. § (1)-(2)

bekezdései alapján szabadon korlátozhatta az üzletrészek adásvételi szerződésen kívüli jogcímen történő átruházását. Érvényesen előírhatta ezért azt is, hogy az üzletrésszel történő bármilyen rendelkezésre az üzletrész-adásvételre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővásárlási jog erre figyelemmel - a társasági szerződés 6.5. pontja értelmében - a perbeli csereszerződés esetében is gyakorolható volt.

- [21] Az I. rendű alperes - a szerinte megsértett, konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül - kifogásolta azt is, hogy az V., VIII. és XV. rendű alperesek jogi képviselő nélkül jártak el a perben, valamint hogy az elsőfokú bíróság indítványa ellenére sem hallgatta meg személyesen a perbeli szerződéseket kötő feleket és az ügyleti tanúkat. Sérelmezte továbbá, hogy az ügyben eljáró bíróságok megalapozatlannak ítélték a perbeli szerződések tisztességtelenségére, nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütköző voltára vonatkozó kifogását, illetve mellőzték az e vonatkozásban általa indítványozott bizonyítást. Végül azt állította, az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az érvénytelenségi kifogás előterjesztésére nem volt joga, és alaptalanul következtetett arra is, hogy a felperes jogosult volt a csereszerződés felbontásakor a II. rendű alperes képviselőjében történő eljárásra.
- [22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, a jogerős ítéletet a Pp. 270. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a felülvizsgálati kérelemben tételesen is feltüntetett jogszabálysértések - a Pp. 221. § (1) bekezdése, 73/C. § (5) bekezdése, 23. § (1) bekezdés ed) alpontja és 1) pontja, a Gt. 9. § (1) bekezdése, 126. § (1) és (2) bekezdése - tükrében vizsgálta.
- [24] A felülvizsgálati kérelemben ugyanis a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, valamint elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett - hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi kellékei tehát a következők: a támadott határozat megjelölése, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre is hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezekkel a tartalmi követelményekkel. A Kúria érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatja, amelyek esetében a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi kellékek maradéktalanul fennállnak [1/2016.

(II.15.) PK vélemény 3. és 4. pont].

- [25] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében számos hivatkozása esetében (az V., VIII. és XV. rendű alperesek szabályszerű képviselőjének kérdése, a bizonyítási indítványai teljesítésének mellőzése, a tisztességtelenségre, a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközésre vonatkozó kifogás, keresetösségi jogának fennállása, a felperes álképviselőként való eljárása) nem jelölte meg a szerinte megsértett konkrét jogszabályhelyeket. Ezeket a hivatkozásokat ezért a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatot egyebekben az alábbiak miatt nem találta jogszabálysértőnek:
- [27] A felülvizsgálati eljárás tárgya a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata. Az I. rendű alperes viszont felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet kapcsán állította a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértését. A másodfokú bíróság pedig ezt a hivatkozást az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés elbírálása során már megvizsgálta. Ítéletének 12. oldala 2. bekezdésében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság valóban nem indokolta meg a szerződő felek személyes meghallgatására tett bizonyítási indítvány mellőzését és ezzel megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségét, ez a jogszabálysértés azonban nem adhatott alapot az eljárás megismétlésének elrendelésére. Az I. rendű alperes a másodfokú bíróságnak ezt az egyébként teljes mértékben helytálló jogi véleményét nem támadta felülvizsgálati kérelmében. Az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatban ezért a felülvizsgálati kérelemben kifejtettek alapján jogszabálysértés megállapítására nem kerülhetett sor.
- [28] A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban is, hogy az elsőfokú bíróság hatáskörének vizsgálata során nem volt jogi jelentősége annak, hogy a felperes olyan megállapítási keresetet terjesztett elő, amelynek esetében a pertárgyérték - ha marasztalás kérhető lenne - nem haladná meg a 30.000.000 Ft-ot. A cégek és tagjaik (volt tagjaik) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közötti, a tagsági jogviszonyon alapuló jogvitái ugyanis a Pp. 23. § (1) bekezdés ed) alpontja értelmében a per tárgyának értékére tekintet nélkül törvényszéki hatáskörbe tartoznak. Az elsőfokú bíróság ezért - a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel ellentétben - hatáskörrel rendelkezett a per elsőfokú elbírálására. A törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó perekben pedig a jogi képviselőt a Pp. 73/A. § b) pontja szerint - az itt nem irányadó esetek kivételével - kötelező. Ügyvédjelölt emiatt az eljárás során, a tárgyalásokon a Pp. 73/C. § (5) bekezdése értelmében nem helyettesíthette az I. rendű alperes jogi képviselőjét, nyilatkozattételre helyette - az ügyben eljáró bíróságok helyes álláspontjának megfelelően - nem volt jogosult.
- [29] A Kúria álláspontja szerint nem sérti a jogerős ítélet a Gt. 9. § (1) bekezdését és 126. § (1) és (2) bekezdését sem. A Gt. 126. § (2) bekezdése valóban lehetővé teszi, hogy az üzletrész adásvételi

szerződésen kívüli jogcímen történő átruházását a társasági szerződésben kizárják vagy korlátozzák. Az I. rendű alperes társasági szerződésének 6.5. pontja azonban, amely előírja, hogy az üzletrész adásvételére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az üzletrésszel történő bármilyen egyéb rendelkezésre is, nem zárta ki és nem is korlátozta, hogy a felperes vagy a társaság tagjai az üzletrészüket szabadon elcseréljék vagy más módon átruházzák. Az adásvételre vonatkozó szabályok közül ugyanis a más jogcímen történő átruházások esetében - a társasági szerződés 6.5. pontjának helyes értelme szerint - csak azok alkalmazhatók, amelyek az adott átruházási jogcímmel összeegyeztethetők. Az elővásárlási jog pedig csak adásvétel esetén értelmezhető. Csere esetén ugyanis az ellenszolgáltatás a másik szerződő fél által szolgáltatott ingatlan vagy ingóság, illetve ingó módjára viselkedő vagyontárgy. A jelen esetben ez utóbbi: az üzletrész, illetve a saját részvény. Ezek a vagyontárgyak nem helyettesíthetők, egyedileg egyértelműen meghatározottak. Az elővásárlási jog érvényesítése ezért - az I. rendű alperes álláspontjával ellentétben - csere esetén nem jöhet szóba. Az üzletrészek adásvételi szerződésen kívüli jogcímen történő átruházásának kizárására vagy korlátozására tehát a társasági szerződés 6.5. pontjában rögzített szabályozás nem alkalmas. Ezt a célt az I. rendű alperes más módon valósíthatta volna meg: például, az átruházásnak a társaság beleegyezéséhez kötésével, vagy előírhatta volna a névértéken vagy forgalmi értéken történő előzetes értékesítésre felajánlást a tagok számára, vagy akár a csereként szolgáló vagyontárgyat helyettesítő dolog leírásával. Ilyen rendelkezéseket azonban az I. rendű alperes társasági szerződése nem tartalmaz.

- [30] A perbeli csereszerződés kapcsán mindezekre figyelemmel elővásárlási jog gyakorlásának nem volt helye. A Kúria ezért csupán utal arra, hogy a felperes és a II. rendű alperes a csereszerződést még azt megelőzően felbontották, mielőtt a szerződést az I. rendű alperes tagjaival közölték volna. Az elővásárlási jog gyakorlásának lehetősége ezért a társaság tagjai számára akkor sem nyílt volna meg, ha e jog érvényesítésének egyébként nem lett volna elvi akadálya. Goór Sándor és **P.A.-né** nyilatkozatai pedig a kívánt joghatás kiváltására - a jogerős ítélet indokolásában kifejtetteknek megfelelően - eleve nem is voltak alkalmasak, a felperes üzletrészét ugyanis névértéken kívánták megvásárolni, a csereszerződés viszont - a csatolt iratokból kitűnően - nem névértéken jött létre.
- [31] A perben eljáró bíróságok mindezekre figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a felperes és a II. rendű alperes között létrejött csereszerződés és annak felbontása, valamint a felperes és a III.-XXII. rendű alperesek közötti üzletrész adásvételi szerződések érvényesek és hatályosak.
- [32] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [33] Az I. rendű alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró felperes felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj ÁFA-t is magában foglaló összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3 § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján a pertárgyérték és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével állapította meg.
- [34] Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség bírósági eljárásban történő alkalmazásának szabályairól szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes köteles az állam javára, külön felhívásra megfizetni.
- [35] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. október 11.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró